

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

**Силабус навчальної дисципліни**  
**«Основи медсестринства»**

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Обсяг навчальної дисципліни</b>                      | Загальна кількість годин на дисципліну: 150 годин, 5 кредитів ЄКТС.                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни</b> | За розкладом занять.<br>Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії<br>Одеса, вул. Пішоновська, 1, Приміщення бази кафедри сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії, 5 поверх.                                                                                                          |
| <b>Викладач (-і)</b>                                    | Юрченко І.В., доцент, к.мед.н.<br>Циунчик Ю.Г., доцент, к.мед.н.<br>Данильчук Г.О., доцент, к.мед.н.<br>Синенко В.І., доцент, к.мед.н.<br>Колотвіна Л.І., доцент, к.мед.н.<br>Портнова О.О., доцент, к.мед.н.<br>Копійка Г.К., доцент, к.мед.н.<br>Лагода Д.О., доцент, PhD<br>Назарян В.М., асистент<br>Миргород А.В., асистент         |
| <b>Контактна інформація</b>                             | Довідки за телефонами:<br>Данильчук Галина Олександрівна, завуч кафедри, +38097 305 4035<br>E-mail: galina.danylchuk72@gmail.com<br>Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга<br>Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга<br>Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо. |

**КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Предмет вивчення дисципліни* – Дисципліна «**Основи медсестринства**» спрямована на формування знань та вмінь, необхідних для роботи медичної сестри у сучасній системі охорони здоров'я. Зміст курсу охоплює організацію роботи в амбулаторіях, догляд за пацієнтами різного віку, основи профілактики захворювань та надання невідкладної допомоги.

*Мета дисципліни* Забезпечення фахової підготовки здобувача для вирішення типових задач професійної діяльності на відповідній посаді. Опанування здобувачем знань та формування елементів професійних компетентностей в галузі загальної практики - сімейної медицини, визначення обсягу спеціальних знань, умінь та навичок для розв'язання складних задач. Набуття здобувачем знань з питань організаційних аспектів медико-соціальної допомоги в Україні, вмінь аналізувати фактори ризику виникнення захворювань, володіти основами профілактики захворювань, догляду за пацієнтами у різному віці, деонтологічними навичками спілкування з членами родини.

*Завдання дисципліни:*

1. Оцінка стану здоров'я пацієнта, вміння проводити моніторинг здоров'я.
2. Формування вмінь та навичок з аналізу та складання програми формування та збереження здоров'я індивідуума, сім'ї.
3. Удосконалення навичок з виявлення основних симптомів найбільш поширених захворювань у пацієнтів. Формування вмінь та навичок з діагностики найбільш поширених захворювань у пацієнтів.
4. Формування знань та вмінь з тактики ведення хворого в амбулаторних умовах при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів та їх ускладненнях (режиму, дієти, лікування, реабілітації), розробка плану поетапних профілактичних заходів.
5. Формування вмінь та навичок з виконання необхідних медичних маніпуляцій.

*Очікувані результати:*

*У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:*

*Знати:*

- принципи організації роботи медичної сестри амбулаторії та денних стаціонарах;
- принципи послідовності ведення хворих в системі амбулаторія сімейного лікаря - стаціонар - амбулаторія сімейного лікаря; брати участь у забезпеченні спостереження за здоровими і перехворілими пацієнтами;
- техніку виконання медичних маніпуляцій;
- методику проведення об'єктивного і суб'єктивного огляду пацієнта за системами органів;
- знати принципи оформлення медичної документації.

*Вміти:*

- проводити профілактику найбільш поширених захворювань;
- виявляти фактори ризику виникнення захворювання;
- оцінювати стан здоров'я пацієнта, і вміти проводити моніторинг стану здоров'я;
- провести огляд пацієнта за системами органів;

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

- проводити спостереження за вагітними, породіллями, новонародженими та дітьми раннього віку;
- здійснювати підготовку пацієнта до діагностичних маніпуляцій;
- забезпечувати і підтримувати особисту гігієну пацієнтів;
- дотримуватися біоетичних і законодавчих норм при спілкуванні із пацієнтом або його родичами;
- працювати в мультидисциплінарній команді;
- виконувати необхідні медичні маніпуляції;
- вести медичну документацію.

### **ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Форми навчання:* Дисципліна буде викладатися у формі лекцій, практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

*Методи навчання:*

*Практичні заняття:* бесіда, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта за системами органів, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тестові завдання.

*Самостійна робота:* самостійна робота з підручником, самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне вирішення клінічних завдань.

*Зміст навчальної дисципліни*

#### **Змістовий модуль 1.**

#### **Медсестринство в сучасній системі охорони здоров'я.**

##### **Тема 1. Морально-етичні законодавчі засади медсестринства в Україні.**

Основи законодавства України про охорону здоров'я, постанови Уряду України з питань охорони здоров'я і навколишнього середовища, організаційну структуру, правові та економічні аспекти діяльності лікувально-профілактичних установ. Напрямки діяльності медичної сестри в закладах охорони здоров'я.

##### **Тема 2. Організація роботи медичної сестри в медичних закладах. Кваліфікаційна характеристика медичної сестри (призначення, вимоги до особистості, професійні вимоги)**

Визначення ролі і місця медичної сестри в догляді за хворими в лікувально-діагностичному процесі, поняття про його структуру та умови проведення. Професійні вимоги до посади медичної сестри та її особистості.

##### **Тема 3. Положення про медичну сестру. Права та обов'язки медичної сестри.**

Основні функції та зміст роботи медичної сестри. Обов'язки медичної сестри. Права медичної сестри. Відповідальність медичної сестри під час роботи із пацієнтом. Професійні практичні навички.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

**Тема 4. Медсестринська документація. Офіційні форми медичної документації в закладах охорони здоров'я України.**

Види (обов'язкова та рекомендована) та форми медичної документації в закладах охорони здоров'я України. Медична документація амбулаторії та стаціонару. Форми первинної облікової медичної документації та інструкції до їх заповнення.

**Тема 5. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Роль медичної сестри в популяризації здорового способу життя, профілактики захворювань.**

Поняття про здоров'я, хворобу. Загальні принципи укріплення здоров'я. Пропаганда здорового способу життя. Рекомендації щодо раціонального харчування. Виявлення чинників ризику виникнення захворювання. Профілактика стресів, гіподинамії, психосоматичних захворювань. Визначення чинників ризику виникнення ускладнень у пацієнтів із різними захворюваннями. Проведення патронажних візитів до пацієнтів різного віку. Участь медичної сестри в профілактиці захворювань у новонародженої дитини та немовля. Пропаганда грудного годування. Медико-соціальні аспекти планування сім'ї.

**Тема 6. Медсестринський процес: визначення, завдання, функції, етапи.**

Поняття медсестринського процесу. Роль медичної сестри у догляді за пацієнтом; уміння медичної сестри працювати з хворим, як з особистістю. Переваги впровадження медсестринського процесу. Етапи стандартної моделі медсестринського процесу. Зміст кожного етапу. Завдання та функції медичної сестри на кожному етапі. Перший етап медсестринського процесу: медсестринське обстеження пацієнта. Другий етап: медсестринська діагностика. Формулювання проблем пацієнта. Класифікація проблем пацієнта. Визначення пріоритетних проблем. Формулювання медсестринського діагнозу, документування. Третій етап медсестринського процесу: планування медсестринського догляду. Складання індивідуального плану догляду за пацієнтом, його значення. Четвертий етап: реалізація (виконання) плану медсестринських втручань. П'ятий етап медсестринського процесу: оцінювання результатів і корекція догляду.

***Змістовий модуль 2.***

**Перший етап медсестринського процесу.**

**Медсестринське дослідження пацієнта і визначення стану його здоров'я**

**Тема 7. Методи обстеження пацієнта. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Лабораторно-інструментальні методи обстеження.**

Робота на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем. Проведення медсестринського обстеження пацієнтів у разі захворювання внутрішніх органів.

Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження пацієнта. Виявлення проблем у пацієнта. Планування медсестринських втручань. Реалізація медсестринських втручань. Основні лабораторні та інструментальні методи дослідження. Підготовка пацієнтів до лабораторних та інструментальних втручань.

**Тема 8. Суб'єктивні методи обстеження: бесіда з пацієнтом та його родичами, ознайомлення з медичною документацією пацієнта.**

Мета обстеження пацієнта. Суб'єктивні методи обстеження: бесіда з пацієнтом, бесіда з родичами або медичними працівниками, ознайомлення з медичною документацією пацієнта (витяги, довідки, медична карта амбулаторного хворого).

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

**Тема 9. Об'єктивні методи обстеження: зовнішній огляд пацієнта, огляд органів і систем.**

Загальне спостереження за станом пацієнта. Загальний стан, зовнішній вигляд, свідомість, положення пацієнта в ліжку (активне, пасивне, вимушене), вираз обличчя, рухомість, стан шкіри та слизових оболонок (колір і вологість), наявність набряків, частота пульсу та дихань, АТ, температура тіла. Наявність симптомів ураження внутрішніх органів (кашель, біль у серці, блювання та інші)

**Тема 10. Вимірювання зросту, зважування. Біоімпедансометрія. Розрахунок індексу маси тіла.**

Методика вимірювання зросту та маси тіла. Прилади для вимірювання маси тіла. Методика розрахунку індексу маси тіла. Біоімпедансометрія, методика проведення, значення.

**Тема 11. Вимірювання температури тіла. Види термометрів. Реєстрація даних термометрії.**

Методика вимірювання температури тіла. Ділянки для виміру температури. Види термометрів. Реєстрація даних термометрії. Нормальна температура тіла. Поняття лихоманка, види лихоманок.

**Тема 12. Визначення функціональних показників дихання: частоти дихальних рухів, визначення глибини та ритму дихання. Пульсоксиметрія. Спирометрія.**

Методика визначення частоти, глибини та ритму дихання у пацієнтів різного віку. Дихання в нормі. Поняття патологічне дихання, види патологічного дихання. Методика проведення пульсоксиметрії, спірометрії.

**Тема 13. Визначення функціональних показників серцево-судинної системи: ЧСС, артеріального тиску.**

Методика виміру частоти серцевих скорочень. Поняття артеріального тиску. Методика виміру артеріального тиску. Нормальні показники ЧСС та АТ.

**Тема 14. Лабораторно-інструментальні методи дослідження пацієнта.**

Основні методи обстеження ССС, дихальної системи, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної системи, ендокринної системи (ЕКГ, Ехокардіографія, оцінка функції зовнішнього дихання, рентгенологічні та радіологічні методи, ендоскопічні методи, УЗД, доплерографія, КТ, МРТ). Лабораторні методи дослідження – загально-клінічні, біохімічні, мікробіологічні, мікроскопічні, імуноферментні, імуноцитологічні, імуногістохімічні.тощо.

**Тема 15. Методика і техніка забору крові для різних видів лабораторних тестів, правила підготовки пацієнта та інструктаж пацієнта. Оцінка лабораторних показників та їх значення в діагностичному процесі.**

Підготовка пацієнта та взяття крові з вени для біохімічного дослідження. Інструктаж пацієнта перед забором крові. Методика та техніка взяття капілярної крові та крові з вени. Виконання усіх видів медсестринських маніпуляцій. Оцінка основних лабораторних показників та їх значення в діагностичному процесі.

**Тема 16. Правила забору сечі для різних видів лабораторних тестів, правила підготовки пацієнта та інструктаж пацієнта. Оцінка лабораторних показників та їх значення в діагностичному процесі.**

Підготовка пацієнта до дослідження сечі: загального клінічного, за методами Зимницького, Нечипоренка. Інструктаж пацієнта перед забором сечі. Методика збору сечі. Загальні показники сечі в нормі та у випадку патології.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

**Тема 17. Правила взяття калу для копрологічного дослідження, правила підготовки пацієнта та інструктаж пацієнта. Методика і техніка взяття калу для аналізу на приховану кров, на наявність яєць гельмінтів**

Підготовка пацієнта та взяття калу для дослідження на яйця гельмінтів, приховану кров, копрологічне тощо. Інструктаж пацієнта перед забором фекалій. Методика та техніка взяття випорожнень. Виконання усіх видів медсестринських маніпуляцій. Оцінка основних лабораторних показників та їх значення в діагностичному процесі.

**Тема 18. Алгоритм забору матеріалу з порожнини зіву, назальний зішкріб, виділень з вух. Забір харкотиння для лабораторного дослідження.**

Підготовка пацієнта до проведення обстеження. Методика забору матеріалу з порожнини зіву, назальний зішкріб, виділень з вух. Взяття харкотиння для загального та бактеріологічного дослідження. Оцінка основних лабораторних показників та їх значення в діагностичному процесі.

**Тема 19. Підготовка пацієнта до основних інструментальних методів обстеження (рентгенологічних, ендоскопічних, ультразвукових тощо)**

Оволодіння методиками підготовки пацієнта до основних інструментальних методів обстеження: рентгенологічних, ендоскопічних методи, УЗД). Показання та протипоказання до проведення досліджень. Можливі ускладнення при проведенні досліджень.

**Тема 20. Основні поняття електрокардіографічного дослідження. Методика і техніка реєстрації електрокардіограми.**

Історія розвитку ЕКГ. Фізіологічні та фізичні аспекти ЕКГ. Правила реєстрації ЕКГ. Техніка накладання електродів. Найпростіший аналіз їх основних елементів ЕКГ (в нормі і при наявності патології).

**Змістовий модуль 3.**

**Другий етап медсестринського процесу.**

**Встановлення проблеми пацієнта і формулювання медсестринського діагнозу.**

**Тема 21. Види проблем пацієнта: фізіологічні, психологічні, соціальні; наявні, потенційні, пріоритетні.**

Визначення терміну «проблема пацієнта», різниця між проблемою пацієнта та лікарським діагнозом. Встановлення проблеми у пацієнта. Класифікація проблем пацієнта. Визначення чинників, які сприяли розвитку проблеми.

**Тема 22. Медичний і медсестринський діагнози. Відмінність медсестринського діагнозу від лікарського.**

Визначення терміну «медсестринський діагноз». Завдання медсестринської діагностики. Формулювання медсестринського діагнозу. Різниця між медсестринським та лікарським діагнозом.

**Змістовий модуль 4.**

**Третій та четвертий етапи медсестринського процесу**

**Планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань**

**Тема 23. Планування медсестринського догляду. Індивідуальний план догляду за пацієнтом.**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

Визначення мети та завдань догляду за пацієнтом. Індивідуальний план догляду за пацієнтом, структура, критерії оцінки догляду. Стадії сестринського процесу (встановлення пріоритетів, розроблення результатів, розроблення сестринських втручань, складання плану догляду)

**Тема 24. Типи та методи медсестринських втручань. Основи гігієни та асептики. Правила роботи з інструментами**

Структура 4 етапу медсестринського процесу. Залежне, незалежне, взаємозалежне медсестринське втручання. Підготовка медичної сестри до втручань. Антисептики, види та характеристика антисептиків. Правила зберігання медичного інструментарію. Обробка та дезінфекція засобів для багаторазового використання. Стерилізація та методи стерилізації. Гігієнічна антисептика рук.

**Тема 25. Процедурний кабінет. Правила зберігання і розподілення лікарських засобів.** Організація роботи сестри процедурного кабінету. Правила зберігання лікарських засобів в процедурному кабінеті. Облік лікарських засобів та медичних виробів у відділеннях закладу охорони здоров'я. Журнал обліку отриманих і використаних лікарських засобів та медичних виробів.

**Тема 26. Парентеральне введення лікарських засобів.**

Визначення парентеральне введення препаратів. Види парентеральних введень. Техніка та методика підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій. Оснащення, алгоритм введення. Монтаж одноразової системи та заповнення її трансфузійним розчином. Способи введення рідин.

**Тема 27. Забезпечення особистої гігієни пацієнта. Навчання родичів (опікунів) догляду за лежачим хворим.**

Умови для швидкого одужання та запобігання ускладненням за допомогою медичного обладнання та антисептичних препаратів. Особливості догляду за лежачим пацієнтом. Основні правила особистої гігієни пацієнта (догляд за шкірою, слизовими оболонками, волоссям, очима тощо). Правила підкладання судна і подавання сечоприймача. Принципи інфекційної безпеки під час виконання процедур догляду за шкірою та слизовими оболонками.

**Тема 28. Особливості догляду за пошкодженою шкірою пацієнта з метою запобігання розвитку ускладнень: пролежні, попрілості, післяопераційні шви тощо.**

Положення пацієнта в ліжку. Пристосування для створення пацієнтові зручного положення в ліжку; вимоги до постільної білизни; правила збирання брудної білизни. Фактори ризику розвитку пролежнів; локалізація, стадії утворення пролежнів. План догляду в разі ризику розвитку пролежнів.

**Тема 29. Забезпечення годування пацієнта при його нездатності до самостійного прийому їжі**

Визначення нездатності пацієнта до самостійного прийому їжі. Алгоритм годування пацієнта через назогастральний зонд за допомогою лійки; краплинно; за допомогою шприца Жане; за допомогою напувальниці; через гастростому. Алгоритм годування важкохворого пацієнта з ложки.

**Тема 30. Медсестринські втручання щодо стабілізації функціонального стану організму**

Догляд за пацієнтом у різні періоди гарячки. Догляд за пацієнтами різних вікових груп у разі больового синдрому. Догляд за пацієнтом під час кашлю, задишки, кровохаркання, блювання. Догляд за пацієнтом після операції. Показання та алгоритм дій при догляді за катетером; санація трахеї через трахеостомічну канюлю; промиванні очей, сечовий

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

міхура, шлунку. Показання та техніка подачі кисню з кисневої подушки, через носові катетери, інкубаційну трубку, маску. Техніка катетеризації сечового міхура м'яким катетером.

**Тема 31. Медичні маніпуляції на органах ШКТ: зондові процедури, клізми. Асистування при ендоскопічних маніпуляціях.**

Способи підготовки пацієнта до ендоскопічних обстежень. Види і способи постановки клізм. Види клізм, показання та протипоказання для постановки клізм. Алгоритм постановки клізми. Показання та протипоказання для постановки зонда, алгоритм постановки зонда.

**Тема 32. Найпростіші методи фізіотерапевтичних процедур, їх вплив на організм хворого. Техніка виконання.**

Поняття фізіотерапії. Методи фізіотерапевтичних процедур. Дія фізичних факторів на організм людини. Показання та протипоказання до застосування ванн, гірчичників, грілок, компресів, світлолікування. Алгоритм застосування.

**Тема 33. Стандарти транспортування та перекладання пацієнтів.**

Способи транспортування пацієнтів, залежно від стану (крісло-каталка, ноші, ноши-каталка, самостійне пересування). Вимоги до транспортування пацієнта. Особливості транспортування тяжкохворих пацієнтів при захворюваннях внутрішніх органів та травмах. Алгоритм дій. Вимоги до перекладання пацієнта. Алгоритм дій.

**Тема 34. Імунопрофілактика. Планування профілактичних щеплень.**

Термін вакцинопрофілактика та її значення. Пропаганда вакцинопрофілактики. Допомога лікарю в складанні плану щеплення дітей різного віку та дорослих.

**Тема 35. П'ятий етап оцінювання ефективності медсестринського процесу, догляду.**

Оцінювання якості результатів і корекція догляду. Аналіз причин отриманих результатів і формулювання висновків. Документація оцінювання в навчальній медсестринській історії хвороби.

## **Змістовий модуль 5.**

### **Організація надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі в практиці медичної сестри.**

**Тема 36. Невідкладна допомога в практиці медичної сестри. Стани, які потребують невідкладної допомоги.**

Оцінка загального стану пацієнта – рівень свідомості, оцінка загальної поведінки пацієнта, положення тіла, вираз обличчя, огляд шкіри, слизових оболонок, наявність зовнішніх кровотеч, лихоманки, больового синдрому, артеріальної гіпертензії, порушення дихання, порушення серцевої діяльності, оліго/анурії, дегідратації, переломів. Допомога лікарю в наданні медичної допомоги.

**Тема 37. Визначення функціональних показників життєдіяльності. Тактика медичної сестри при виявлених порушеннях.**

Оцінка стану свідомості, вимір температури тіла, підрахунок частоти дихання, проведення аускультатії грудної клітки, підрахунок частоти серцевих скорочень, визначення серцевого поштовху, визначення властивостей пульсу, вимірювання артеріального тиску на руках та ногах, визначення симптомів дегідратації, визначення добового діурезу.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

**Змістовий модуль 6.**

**Принципи інфекційної та особистої безпеки медичної сестри.**

**Тема 38. Інфекційний контроль. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.**

Основи профілактики інфекцій, пов'язаних із наданням медичної допомоги. Поняття про інфекційний контроль, санітарно-епідемічний режим як складову догляду за хворим. Вимоги до санепідрезиму у медичних закладах. Дезінфекція. Дезінфектанти. Поточна та заключна дезінфекція.

**Тема 39. Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом, апаратурою тощо.**

Універсальні заходи безпеки (індивідуальні засоби захисту (халати, шапочки, гумові рукавички, маски, окуляри або захисні екрани, взуття, що піддається дезінфекції) під час проведення усіх медичних маніпуляцій, пов'язаних з контактом із кров'ю або з іншими біологічними рідинами; дотримання правил безпеки при використанні, збиранні, дезінфекції, передстерилізаційному очищенні або видаленні з відділення гострого та ріжучого медичного інструментарію; дотримання правил і техніки миття та антисептики рук. Постконтактна профілактика, перша допомога.

**ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

**Основна:**

1. Сімейна медицина: підручник / за заг. Ред. Матюхи Л.Ф., Колесника П.О., Igor Svab, Milica Katic. – Ужгород: РІК-У, 2022. – 692 с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині. Підручник. 6-е видання/ О.С. Стасишин, І.М. Бандура.- ВСВ «Медицина», 2023.- 496с.
- 3.Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С. Свінцицький. Видавництво «Медицина», Київ, 2019. 1008 с.
- 4.Медицина невідкладних станів: Екстрена (швидка) медична допомога: Підручник для мед. ВНЗ IV р.а. Затверджено МОН / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рошчін та ін.; за ред. І.С. Зозулі. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К., 2017. — 960 с.
5. Пропедевтика внутрішньої медицини: Підручник для мед. ВНЗ III—IV р.а. — 5-те вид. Допущено МОЗ / За ред. О.Г. Яворського. — К., 2018.
6. Медсестринство у внутрішній медицині: підруч. для студ. мед. уч-щ, коледжів та ін-тів медсестр. / [О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук та ін.]; за ред. В.В. Стасюка. - 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - 536 с. : іл.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

7. Основи медсестринства: підруч. для студ. мед. (фармац.) училищ, коледжів, акад. та ін-тів медсестр. / В. М. Лісовий, Л. П. Ольховська, В. А. Капустник. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 911 с. : іл.
8. Сімейна медицина: підруч. для студ. ВНЗ-мед. ун-тів, ін-тів. акад.: У 3 кн. Кн. 3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики / [Л. С. Бабінець, П. А. Бездітко, С. А. Бондар та ін.] ; за ред. О. М. Гіріної, Л. М. Пасієшвілі. - Київ: Медицина, 2017. - 679 с.: іл.

**Додаткова:**

1. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Практична медицина, Краків, Польща. 2018 –1632с.

**Електронні інформаційні ресурси:**

1. AmericanCollegeofCardiology <http://www.acc.org/>
2. American Heart Association <http://news.heart.org/>
3. European Society of Cardiology <http://www.escardio.org/>
4. National Comprehensive Cancer Network <https://www.nccn.org/>
5. The European Society for Medical Oncology <http://www.esmo.org/>
6. Up To Date <http://www.uptodate.com>
7. BMJ Clinical Evidence <http://clinicalevidence.bmj.com>
8. Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>
9. National Guideline Clearinghouse <https://www.guideline.gov/>
10. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) <https://www.cdc.gov/>
11. The Cochrane Collaboration The Cochrane Library <http://www.cochrane.org/>
12. Clinical Knowledge Summaries (CKS) <http://prodigy.clarity.co.uk/>
13. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я - України <https://moz.gov.ua/>
14. Офіційний веб-сайт Всесвітньої Асоціації сімейних лікарів <https://www.woncaeurope.org/>
15. Офіційний веб-сайт Української Асоціації сімейних лікарів - <http://www.ufm.org.ua/>
16. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України. Настанови для первинної медичної допомоги Duodecim Medical Publications Ltd. - <https://guidelines.moz.gov.ua/>
17. Онлайн платформа Британського медичного журналу - <https://bestpractice.bmj.com/>

**ОЦІНЮВАННЯ**

**Поточний контроль:** усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, презентацій, оцінювання комунікативних навичок під час рольової

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

гри, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

**Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:**

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
3. Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
  - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність підготовки пацієнта до проведення лабораторних та інструментальних досліджень, в) правильність проведення огляду пацієнта та оцінки функціонування організму.
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

**Критерії поточного оцінювання на практичному занятті**

| <b>Оцінка</b>       | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відмінно<br>«5»     | Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та підготовки пацієнта до проведення лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.               |
| Добре<br>«4»        | Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та підготовки пацієнта до проведення клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення. |
| Задовільно<br>«3»   | Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та підготовки пацієнта до клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.                                                            |
| Незадовільно<br>«2» | Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та підготовки пацієнта до клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.                                                                                                |

*Форми і методи підсумкового контролю: іспит.*

До іспиту допускається здобувач, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – Іспиту**

| <b>Оцінка</b>     | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відмінно<br>«5»   | Здобувач правильно, точно і повно виконав всі завдання до іспиту, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, міг запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання правильно демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання.                                                                                                                                                                                           |
| Добре<br>«4»      | Здобувач достатньо повно виконав всі завдання до іспиту, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні клінічної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації даних анамнезу, результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиція альтернативного варіанту викликала утруднення. При розв'язанні практичного завдання допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача. |
| Задовільно<br>«3» | Здобувач у неповному обсязі виконав всі завдання до іспиту, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, не знав окремих деталей, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                     | формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Незадовільно<br>«2» | Здобувач не виконав завдання до іспиту, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не міг інтерпретувати отримані дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, відповісти на поставлені питання, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні практичного завдання не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички. |

### **САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Самостійна робота передбачає підготовку до практичних занять.

#### **ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Політика щодо дедлайнів та перескладання:*

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

*Політика щодо академічної доброчесності:*

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

у науковій роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

*Політика щодо відвідування та запізнь:*

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

*Використання мобільних пристроїв:*

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

*Поведінка в аудиторії:*

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.